

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 393/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co/24/2022-218 z 22. marca 2023 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/139/2023 z 30. januára 2025 takto

rozhodol:

1. Návrhu na ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e**.
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu e-mailom 19. mája 2025, doplnenej písomným podaním doručeným 28. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), „základných práv podľa čl. 8 ods. 1“ dohovoru, práva na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 listiny, základného práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických práv, „základného práva podľa Smernice Rady 93/13/EHS“ a „základného práva podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ“ rozsudkami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje od všeobecných súdov primerané finančné zadostučinenie 3 500 eur. Požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľ sa žalobou podanou na Okresnom súde Prešov domáhal proti Slovenskej republike náhrady nemajetkovej ujmy spočívajúcou v tvrdenom nesprávnom úradnom postupe súdneho exekútora v jeho veci (vedenej na Okresnom súde Bratislava IV sp. zn. 15Er/2829/09), že súdny exekútor dlhodobo ignoroval svoju zákonnú povinnosť predložiť vec súdu na rozhodnutie o zastavení exekúcie vedenej na základe nevykonateľného exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok), keď súdny exekútor vedel o neprijateľnosti zmluvnej podmienky – rozhodcovskej doložky už od roku 2011. Okresný súd v súvislosti s pomenovanými a namietanými zásahmi, ktoré vo sfére sťažovateľa nastali, uviedol, že žalobca odišiel pracovať do zahraničia ešte pred tým, ako samotné exekučné konanie začalo, a preto priamou príčinou jeho odchodu do zahraničia nemohla byť samotná existencia exekučného konania. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že sťažovateľ mal zdravotné problémy v septembri 2017, teda pred tým, než sa začalo v rámci exekúcie s výkonom zrážok. Proti sťažovateľovi bolo vedených viacero exekúcií, predmetná exekúcia smerovala proti istine neprevyšujúcej 1 000 eur, preto je otázne, či predmetné exekučné konanie mohlo mať vo vzťahu k sťažovateľovi taký negatívny vplyv, ako to prezentoval v konaní. Vychádzajúc z uvedeného, žalobu sťažovateľa rozsudkom č. k. 8C/10/2021-102 zo 14. decembra 2021 zamietol, keď dospel k záveru, že nárok sťažovateľa je neopodstatnený.

4. Proti označenému rozsudku súdu prvej inštancie sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a zrušil rozsudok v II. a III. výroku (výroky o náhrade trov konania, pozn.) a v rozsahu zrušenia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozsudku v súvislosti s námietkami sťažovateľa (nesprávne skutkové zistenie a právne posúdenie veci) konštatoval, že tieto sú nedôvodné. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil správny záver, preto si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvej inštancie, na ktoré odkázal. V zhode so súdom prvej inštancie konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal splnenie zákonom požadovaných podmienok na vznik zodpovednosti štátu za škodu a nárok na požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy. Skutočnosť, že exekútor vydal upovedomenie o začatí exekúcie (hoci aj nesprávne), ešte nemožno považovať za ústavne relevantný zásah do podstaty základného práva na spravodlivý proces, pričom upovedomenie bolo sťažovateľovi doručené až 30. mája 2018, proti ktorému sa mohol brániť, čo aj učinil, podal námietky, v dôsledku čoho došlo aj k zastaveniu exekúcie uznesením zo 16. júla 2019. Z obsahu tiež vyplynulo, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, v ktorej namietal porušenie svojich práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na spravodlivý proces v predmetnej exekučnej veci, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením sp. zn. II. ÚS 41/2019 z 30. januára 2020, a ktorým bola ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Vychádzajúc z uvedeného, konštatoval nedôvodnosť uplatneného nároku.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 a) CSP.

6. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa napadnutým rozsudkom zamietol. V vzťahu k vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom uviedol, že sťažovateľ svojou žalobou neuplatnil škodový nárok v dôsledku nesprávneho úradného postupu, ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Vo veci konajúce súdy založili svoje rozhodnutia na závere, že neboli splnené podmienky na priznanie žalovaného nároku a že by v priamej príčinnej súvislosti s akýmkoľvek konaním alebo nekonaním orgánom verejnej moci vznikol nárok na požadovanú ujmu. Pokiaľ

sťažovateľ tvrdil, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci z dôvodu, že judikatúra v otázke rozhodcovských rozsudkov v čase vykonávania exekúcie nebola jednotná, uvedený argument nezakladá zmätočnosť rozhodnutia, ale prípadne len nesprávne právne posúdenie veci. K námietke, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho návrhom na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), najvyšší súd konštatoval, že vysporiadanie sa s týmto návrhom skutočne absentuje, pričom tento návrh nebol súčasťou odvolania, ale bol súčasťou vyjadrenia k duplike žalovanej, a teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Dodal, že podstatným bolo, že podanie sťažovateľa neobsahovalo návrh na prerušenie konania, preto ho možno vnímať len ako podnet na podanie návrhu na začatie konania o prejudiciálnej otázke, s ktorou sa odvolací súd vysporiadal tak, že návrh nepodal. Absenciu dôvodov, pre ktoré návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke nepodal, možno vnímať ako vadu, ktorá však nespôsobuje zmätočnosť napadnutého rozhodnutia v takej intenzite, aby to bolo dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Vychádzajúc z uvedených úvah, dovolací súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu poskytuje dostatok dôvodov a skutkových a právnych záverov, nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené či zjavne arbitrárne. Preto konštatoval, že sťažovateľ neopodstatnene namietal existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, najvyšší súd sa zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania, pričom zistil, že sťažovateľ neformuloval právnu otázku prípustným spôsobom. Konštatoval, že sťažovateľ osobitnú právnu otázku neformuloval, neoznačil žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré by malo predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax a ani netvrdil, že právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi riešená. Navyše, z rozhodnutí nižších súdnych inštancií vyplýva, že na riešení (neurčito) nastolenej právnej otázky svoje rozhodnutia nezaložili. Vychádzajúc z uvedeného, uzavrel, že sťažovateľom nastolená právna otázka nebola vymedzená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom a v konečnom dôsledku nešlo o právnu otázku, na ktorej odvolací súd založil napadnuté rozhodnutie.

8. K otázke povinnosti súdu podať návrh na konanie pred Súdnym dvorom najvyšší súd v podstatnom uviedol, že sa už dovolací súd vyjadril (sp. zn. 3Cdo/108/2012 z 26. júla 2012, R 61/2013), keď konštatoval, že ak súd nedospeje k potrebe výkladu komunitárneho práva, a preto konanie nepreruší, uvedené rozhodnutie nezakladá procesnú vadu konania arbitrárnosti a porušenie práva na zákonného sudcu. Tieto závery sú plne aplikovateľné aj za účinnosti Civilného sporového poriadku, ako to dovolací súd konštatoval v neskoršom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/3/2021 z 30. novembra 2021. K sťažovateľom nastoleným prejudiciálnym otázkam uviedol, že návrh sa musí týkať výkladu alebo platnosti práva Európskej únie, teda nie vnútroštátneho práva, a zároveň nesmie ísť o skutkové otázky, ktoré nastali vo vnútroštátnom konaní. Dovolateľ žiadal výklad vnútroštátneho predpisu § 82 CSP (intervencia), pričom nevyužil postup podľa § 83 CSP. Vo vzťahu k povinnosti exekútora postupovať podľa v čase vedenia exekúcie platného § 56 ods. 4 Exekučného poriadku najvyšší súd túto otázku považoval za nerelevantnú a nedôvodnú, keďže meritom veci nebola otázka, či exekútor porušil svoje povinnosti, ale to, či boli naplnené predpoklady na vyvodenie zodpovednosti štátu za tvrdenú nemajetkovú ujmu. Uzavrel, že nevznikla potreba vec predložiť Súdnemu dvoru.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ sa domáha prieskumu napadnutých rozhodnutí, zastávajúc názor, že sú arbitrárne, nelogické a porušujúce jeho označené práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie krajského súdu, sťažovateľ je toho názoru, že žalovaný mu svojim nekonaním (nezastavením exekučného konania, kde exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok) spôsobil nemajetkovú ujmu. Svoju argumentáciu o nesprávnom úradnom postupe prepája zo Smernicou Rady 93/13/EHS a tvrdí, že nekonanie súdneho exekútora nemožno označiť inak ako úmyselné poškodzovanie sťažovateľa. Z tohto dôvodu sťažovateľ považoval nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru za nesprávne a arbitrárne. Z rovnakých dôvodov je toho názoru, že došlo k porušeniu čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 charty. Porušenie svojich majetkových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu odôvodňuje tým, že mu boli súdnym exekútorom dlhodobo zablokované bankové účty. Porušenie čl. 8 ods. 1 dohovoru vidí v tom, že zablokovanie účtov malo vplyv na jeho rodinný život, rodičom sťažovateľa chodili listy od súdneho exekútora. Možno konštatovať, že sťažovateľ nespokojný s výsledkom konania opakuje svoju argumentáciu, ktorú použil v konaní pred všeobecnými súdmi v jeho veci.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že došlo k porušeniu jeho základných práv podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru, dodatkového protokolu a charty napadnutými rozhodnutiami, ktorými súdy nepriznali sťažovateľovi nárok na nemajetkovú ujmu, ktorá mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s nezastavením exekučného konania.

12. Napriek nedostatku právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd (v rámci skúmania jedného z predpokladov na ustanovenie advokáta v konaní pred ústavným súdom – pozri ďalej) ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu.

13. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecných súdov a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Tieto závery môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

14. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje nedostatok svojej právomoci (čl. 127 ústavy), keďže proti rozsudku krajského súdu mal k dispozícii účinný

prostriedok ochrany (dovolanie), ktorý využil a najvyšší súd o ňom rozhodol. Ústavnú sťažnosť preto v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Takisto vo vzťahu k sťažovateľom požadovanému priznaniu náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu, pretože ústavnému súdu v zmysle platnej právnej úpravy takáto kompetencia nepatrí.

16. Všeobecné súdy pri rozhodovaní o nároku na priznanie nemajetkovej ujmy vychádzali z toho, že neboli splnené podmienky na priznanie takéhoto nároku, keď na základe vykonaného dokazovania konštatovali, že sťažovateľ sa dlhodobo zdržiaval v zahraničí (exekučné konanie začalo až po jeho odchode do zahraničia, teda nemal relevantnú vedomosť o exekučnom konaní, ktorá aj vzhľadom na vymáhanú sumu do 1 000 eur v spojení s ďalšími exekučnými konaniami vedenými proti sťažovateľovi neindikovala možnosť vzniku relevantnej ujmy), tvrdené psychické problémy nastali u sťažovateľa skôr, ako súdny exekútor započal so zrážkami zo mzdy, z čoho vyvodil, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno o vzniku tvrdenej ujmy v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora, proti ktorému sa úspešne bránil po návrate z cudziny a dosiahol zastavenie exekúcie. Ústavný súd, vychádzajúc z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku krajského súdu, ktorý tvorí jednotu spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, konštatuje, že krajský súd sa vysporiadal s otázkami potrebnými pre rozhodnutie veci, pričom svoje rozhodnutie aj ústavne udržateľne odôvodnil. Najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal, konštatoval neopodstatnené namietanie existencie vady podľa § 420 písm. f) CSP a pri namietanej vade podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konštatoval, že právna otázka nebola riadne vymedzená a nebola kľúčová pre rozhodnutie o veci.

17. Podľa ústavného súdu by nemali byť pochybnosti o tom, že vykonaním súdnej exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku založeného na neprijateľnej rozhodcovskej doložke, boli porušené práva sťažovateľa. Ústavný súd tiež kriticky vníma, že pred všeobecným súdnictvom nebola vec posudzovaná vo svetle rozsudku Súdneho dvora Tomášová C-168/15, v ktorej už Súdny dvor vymedzil niektoré kritériá pre posudzovanie zodpovednosti štátu za náhradu škody práve vykonaním súdnej exekúcie vyvolanej rozhodcovským rozsudkom založeným na neprijateľnej rozhodcovskej doložke.

18. Ústavný súd ale považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne udržateľné a sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa vníma len ako polemiku výlučne na úrovni zákona, ktorá nevykazuje ústavnoprávny rozmer. Ústavnú sťažnosť preto v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

19. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú jeho majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

20. Keďže ústavný súd sťažnostnú argumentáciu vyhodnotil ako zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (nedostatok právomoci a zjavná neopodstatnenosť), nezaoberal sa

splnením ďalšej podmienky, a teda neskúmal majetkové pomery sťažovateľa, a tak nebolo možné návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu